

EUROBAT KUNDESERVICEPROGRAM

SIKKERHETINSTRUKS FOR HÅNDTERING AV BLYBATTERIER

1. Produktidentifikasjon og opplysninger om firma

Handelsnavn: Blybatterier

Produsent

Firma: Exide Sønnak AS

Adresse: Postboks 25 3191 Horten

Tlf. nr.: 33020666

2. Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering ³⁾

CAS-nr.	Beskrivelse	Innhold ¹⁾ [vegtprosent]	Faresymbol / Risikoesetninger
7439-92-1	Blygitter (metallisk bly, blylegeringer, evt. med spor av tilsetningsstoffer)	~ 32	T ²⁾
7439-92-1	Aktiv masse (Batteri oxyd, uorganiske blyforbindelser)	~ 32	T ²⁾
7664-93-9	Elektrolytt ⁴⁾ (fortynnet svovlsyre med tilsetningsstoffer)	~ 29	C
	Plastikkbeholder / Plastikkdeler ⁵⁾	~ 7	

¹⁾ Innholdsmengdene kan variere avhengig av batteriets kapasitet.

²⁾ Da blyforbindelser er fosterskadelige, klassifiseres de som reproduksjonstoksiske, kategori 1. Da det ikke er noe spesifikt faresymbol for denne kategori, skal blyforbindelser merkes med dødningehode-symbolet. Blyforbindelser klassifiseres ikke som "toksiske".

³⁾ Se avsnitt 12 – Miljøinformasjon

⁴⁾ Elektrolyttens densitet varierer etter ladningstilstanden

⁵⁾ Plastikkmaterialets sammensetning kan variere p.g.a. forskjellige kundebehov

3. Viktigste faremomenter

Der er ingen fare til stede under vanlig anvendelse av et blybatteri når bruksanvisningen følges. For blybatterier gjelder tre vesentlige faremomenter:

- De inneholder en elektrolytt av fortyndet svovlsyre. Svovlsyre kan forårsake alvorlige etsninger.
- Under ladning og under bruk kan blybatterier utvikle hydrogen og oksygen som under visse omstendigheter kan resultere i en eksplosiv blanding.
- Blybatterier kan inneholde en betydelig mengde energi, hvilket kan resultere i en høy elektrisk strøm i tilfelle av kortslutning.

Batterierne skal merkes med de symboler som er angitt i avsnitt 15.

4. Førstehjelp

Opplysningene i dette avsnitt er kun relevante, hvis det er sprekk i batteriet, og dette resulterer i direkte kontakt med de inneholdte stoffer.

4.1 Generelt

Elektrolytt (fortynnet svovlsyre):	svovlsyre er etsende og skader huden
Blyforbinner:	blyforbinner er klassifisert som reproduksjonstoksiske (ved svelging)

4.2 Elektrolytt (svovlsyre)

ved kontakt med huden:	skyll med vann; vått tøy tas av og vaskes
ved innånding af syretåke:	pust frisk luft; lege kontaktes
ved kontakt med øynene:	skyll under rennende vann i flere minutter; lege kontaktes
ved svelging:	drikk straks vann, svelg aktivt kull; oppkastning må ikke fremkalles; lege kontaktes

4.3 Blyforbinner

ved kontakt med huden:	vask huden med vann og såpe
ved innånding:	pust frisk luft; lege kontaktes
ved kontakt med øynene:	skyll under rennende vann i flere minutter; lege kontaktes
ved svelging:	skyll munnen med vann; lege kontaktes

5. Tiltak ved brannslukning

Passende brannslukningsmiddel:

Kulldioxyd eller pulver

Uegnet brannslukningsmiddel:

Vann, hvis batterispenningen er over 120 V

Personlige verneutstyr:

Beskyttelsesbriller, åndedrettsvern, syrebestandige vernemidler. Syrebestandig bekledning anvendes ved større stationære batteriinstallasjoner, eller hvor det oppbevares større batterimengder.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Opplysningene i dette avsnitt er kun relevante, hvis det er sprekk på batteriet, og de inneholdte stoffer slipper ut.

I tilfelle av utslipp brukes et bindemiddel, som f.eks. sand, til å absorbere spilt syre; det brukes kalk/natriumkarbonat til nøytralisering; fjerning av avfall skal skje etter gjeldende stedlige regler; fjerning i kloakksystemet og i jord- og vannområder skal unngås.

7. Håndtering og oppbevaring

Oppbevares under tak under kjølige forhold, kortslutning skal forhindres. Hvis større mengde batterier skal oppbevares, skal det inngås avtale med de lokale myndigheter. Hvis batteriene skal lagres, er det absolutt nødvendig at bruksanvisningens regler overholdes.

8. Eksponeringskontroll og personlige verneutstyr

8.1 Bly og blyforbinner

Det er ingen eksponering for bly eller blyholdig masse under normale bruksforhold.

8.2 Elektrolytt (svovlsyre)

Eksponering for svovlsyre og syretåke kan skje under etterfyllning og ladning.

Grenseverdi på arbeidsplassen: Det er fastsatt nationale grenseverdier for svovlsyretåke.

Faresymbol: C, etsende

Personlige verneutstyr: Beskyttelsesbriller, gummi- eller PVC-hansker, syrebestandig verneklær, sikkerhetsstøvler.

CAS-nr: 7664-93-9

R-setninger: R-35 Sterkt etsende

S-setninger: S-2 Opbevares utilgjengelig for barn
S-16 Holdes vekk fra tennkilder – Røyking forbudt
S-26 Kommer stoffet i øynene, skylles straks grundit med vann og lege kontaktes
S-45 Ved ulykkestilfelle eller ved illebefindende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

	Bly og blyforbinner	Elektrolytt (fortynnet svovlsyre, 30 til 38,5%)
Utseende <i>tilstandsform:</i> <i>farve:</i> <i>lukt:</i>	fast grå ingen lukt	væske farveløs ingen lukt
Sikkerhetsdata <i>frysepunkt:</i> <i>kokepunkt :</i> <i>vannopløselighet:</i> <i>tetthet ved 20°C:</i> <i>damptrykk ved 20°C:</i>	327 °C. 1740 °C. meget lav (0,15 mg/l) 11,35 g/cm ³ Ikke relevant	-35 til -60 °C ca. 108 til 114 °C fullstendig blandbar 1,2 til 1,3 g/cm ³ Ikke relevant

Bly og blyforbinner anvendt i blybatterier er tungt oppløselige i vann. Bly er kun oppløselig under sure eller alkaliske forhold.

10. Stabilitet og reaktivitet (svovlsyre, 30 – 38,5%)

- etsende, ikke brennbar væske.
- Termisk nedbrytning ved 338° C.
- Nedbryter organiske materialer som papp, tre og tekstiler.
- Reagerer med metaller, hvorved det utvikles hydrogen.
- Kraftige reaksjoner ved kontakt med natriumhydroxyd og alkaliske stoffer.

11. Toksikologisk informasjon

Opplysningene i dette avsnit gjelder ikke det ferdige produkt: "blybatteri". De gjelder kun dets bestandsdeler/innholdsstoffer i tilfelle av sprekk på produktet. Det gjelder forskjellige grenseverdier i de enkelte land.

11.1 Elektrolytt (fortynnet svovlsyre):

Svovlsyre har en sterkt etsende virkning ved kontakt med hud og slimhinner; innånding av svovlsyrståke kan forårsake skade på luftveiene.

Akutt toksisitet:

- LD₅₀ (oral, rotte) = 2,140 mg/kg
- LC₅₀ (inånding, rotte) = 510 mg/m³/2h

11.2 Bly og blyforbinner

Bly og blyforbinner anvendt i blybatterier kan skade blod, nerver og nyrer ved inntagelse. Blyinnholdet i det aktive materiale er klassifisert som reproduksjonstoksisk.

12. Miljøopplysninger

Opplysningene i dette avsnit er relevante ved sprekk på batteriet og utslip av de inneholdne stoffer i miljøet.

12.1 Elektrolytt (fortynnet svovlsyre)

For å unngå skade på kloakksystemet, skal syren nøytraliseres med kalk eller natriumkarbonat før avhending. Endring av pH-verdi kan forårsake miljøskader. Elektrolytten reagerer med vann og organiske stoffer, hvorved flora og fauna skades. Elektrolytten kan også inneholde oppløselige blyforbinner, som kan være toksiske for vannmiljøer.

12.2 Bly og blyforbinner

Fjerning av bly og blyforbinner fra vann krever kjemisk og fysisk behandling. Blyholdig spillvann må ikke avhendes ubehandlet.

Den tidligere klassifiseringen av blyforbinner som toksiske for vannmiljøer R-50/53 var basert på testresultater fra 1980-tallet på løslige blyforbinner (blyacetat). De tungt løslige blyforbinner som batteriets blyoxid ble ikke testet på den tiden. Tester på batteriets blyoxid ble gjennomført i tiden 2001 og 2005, og det fremgår av disse testene at batteriets blyoxid ikke er miljøtoksisk, hverken etter R-50, R50/53 eller R-51/53. Av dette følger at den vanlige klassifiseringen for blyforbinner (R-50/53) ikke gjelder batteriets blyoxid. For disse gjelder risikovurderingen R52/53, (skadelig for organismer som lever i vann; kan forårsake uønskede langtidseffekter i vannmiljøer)

Virkinger av batteri blyoxid på vannmiljøet:

- Toksisitet over for fisk: 96 h LC 50 > 100 mg/l
- Toksisitet over for dafnier: 48 h EC 50 > 100 mg/l
- Toksisitet over for alger: 72 h IC 50 > 10 mg/l

Resultatene viser, at batteri blyoxid i en konsentrasjon på 100 mg/l ikke har noen skadelige virkninger på fisk og dafnier. En konsentrasjon av blyoxid på 10 mg/l har ikke noen skadelige virkninger på vekstrate og biomasse. Ved klassifisering i henhold til direktiv 67/548/EØF er det skadevirkningsresultat, som viser den største følsomhet, utslagsgivende. Da blyoxid er toksisk for alger ved konsentrasjoner på over 10mg/l, skal det merkes med R-setningene 52/53 (Skadelig for organismer, som lever i vann; kan forårsake uønskede langtidseffekter i vannmiljøet).

13. Fjerning av avfall

For utrangerte blybatterier (EWC 160601) gjelder reglene i batteridirektivet og tilsvarende regler i den nasjonale lovgivningen vedrørende sammensetning og end-of-life-håndtering av batterier.

Utrangerte blybatterier resirkuleres i blyregenereringsanlegg (smelteverk for bly). Utrangerte batteriers bestanddeler resirkuleres.

På salgsstederne kan utrangerte batterier returneres til batteriprodusentene og -importørene, som sender dem til genvinning i smelteverk for bly.

For å forenkle innsamling og resirkulering må utrangerte blybatterier ikke blandes med andre batterier.

Elektrolytten (fortynnet svovlsyre) må under ingen omstendigheter tømmes på ukorrekt måte. Denne prosess må kun utføres av genvinningsfirmaene.

14. Transportopplysninger

14.1 Blybatterier med flydende elektrolyt:

Landtransport	Landtransport (ADR/RID) - UN-nr. UN2794 - Klassifisering ADR/RID: Klasse 8 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, FILLED WITH ACID electric storage - ADR-emballasjeklasse: ikke klassifisert - Merking: Etsende - ADR/RID: Nye og utrangerte batterier er unntatt fra alle ADR/RID-krav (særlig bestemmelse 598).
Sjøtransport (På grund af forskelle mellem produkter fra forskellige producenter, bør leverandøren kontaktes.)	Sjøtransport (IMDG Code) - Klassifisering: Klasse 8 - UN-nr. UN2794 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, FILLED WITH ACID electric storage - Emballasjeklasse: III - EmS: F-A, S-B - Merking: Etsende
Luftransport	Luftransport (IATA-DGR) - Klassifisering: Klasse 8 - UN-nr. UN2794 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, FILLED WITH ACID electric storage - Emballasjeklasse: III - Merking: Etsende

14.2. Nedenstående gjelder kun for VRLA-batterier:

Landtransport	Landtransport (ADR/RID, U.S. DOT) - UN-nr. UN2800 - Klassifisering ADR/RID: Klasse 8 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, NON SPILLABLE electric storage - ADR-emballasjeklasse: ikke klassifisert - Merking: Etsende - ADR/RID: Nye og utrangerte batterier er unntatt fra alle ADR/RID-krav (særlig bestemmelse 598).
Sjøtransport	Sjøtransport (IMDG Code) - UN-nr. UN2800 - Klassifisering: Klasse 8 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, NON SPILLABLE electric storage - Emballasjeklasse: III - EmS: F-A, S-B - Merking: Etsende - Hvis spillfrie batterier oppfyller kravene i særlig bestemmelse nr. 238, er de unntatt fra alle IMDG bestemmelser, forutsatt at batterienes terminaler er kortslutningsbeskyttet.
Luftransport	Luftransport (IATA-DGR) - UN-nr. UN2800 - Klassifisering: Klasse 8 - Proper Shipping Name: BATTERIES, WET, NON SPILLABLE electric storage - Emballasjeklasse: III - Merking: Etsende - Hvis spillfrie batterier oppfyller kravene i særlig bestemmelse A67, er de unntatt fra alle IATA DGR bestemmelser, forutsatt at batterienes terminaler er kortslutningsbeskyttet.

15. Opplysninger om lover og regler

Ifølge EUs batteridirektiv og de respektive nasjonale lover skal blybatterier merkes med en overstreket skrapspann med det kjemiske symbol for bly vist nedenunder samt med ISO returnerings-/gjenbrukssymbolet.

Blybatterier skal desuden merkes med følgende faresymboler:

Røyking forbudt – Holdes vekk fra tennkilder

Øyenvern påbudt

Oppbevares utilgjengelig for barn

Etsende

Se vennligst brukermanual(er)

Eksplosiv gass

Merking kan variere etter anvendelse og batteridimensjoner. Batteriproduzenten henholdsvis batteriimportøren er ansvarlig for påsetting av merkene (minimumsstørrelse er fastsatt). Videre kan bruker informasjon vedrørende symbolenes betydning være vedheftet.

16. Andre opplysninger

Produkter som batterier er ikke omfattet av regler, hvor det kreves publisering av et EU-sikkerhetsdatablad (91/155/EØF).

Ovenstående opplysninger er gitt i god tro ut fra tilgjengelig viten, og utgjør ikke en garanti for sikkerhet under alle forhold. Det er brukers ansvar å overholde alle gjeldende lover og regler vedrørende oppbevaring, anvendelse, vedlikehold og fjerning av produktet. I tilfelle av spørsmål bør leverandøren kontaktes.

Derved etableres dog ingen garanti for spesifikke produktkarakteristika og ikke heller noe rettsgyldig kontraktforhold.